

Economisch periodiek
van de Universiteit
van Amsterdam
September 1991

ROSTRA

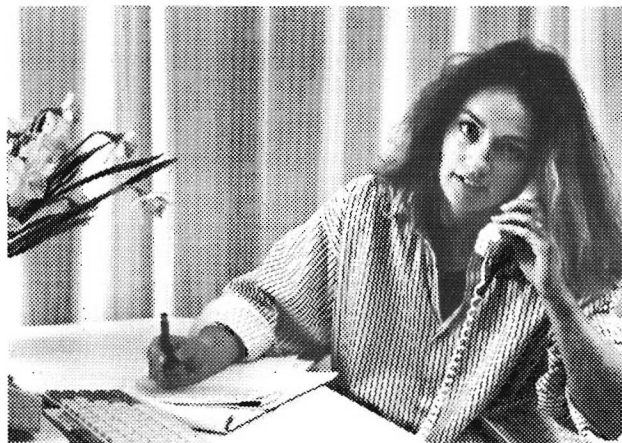
179

**v.d. Ploeg: Topper
aan de F.E.E.**

Bul(l)uitreiking

ECONOMICA

NOOR DE BRUIN ZOEKT COLLEGA'S.

Drs Noor de Bruin, 35, financieel beleidsmedewerkster bij de gemeente Amsterdam.

Ze werkt bij de sector Beleidsadvisering en Begroting van de secretarie-afdeling Financiën. Haar pakket bestaat uit volkshuisvesting, bouw- en woningtoezicht, vrouwenemancipatie en bejaardenzorg.

Werken voor de stad is voor haar de uitdaging om te helpen bij het scheppen van randvoorwaarden voor de democratische besluitvorming met als doel een optimale dienstverlening door de overheid.

Speciaal voor afgestudeerde bedrijfseconomen liggen er in dit kader heel wat uitdagingen bij de gemeente Amsterdam. Dat begint eigenlijk al met stageplaatsen en interessante afstudeerprojecten, maar de gemeente Amsterdam heeft met haar ruim 70 bedrijven en diensten voor hen zeker ook zeer belangrijk en afwisselend werk.

Want voor elk gemeentelijk onderdeel komen onderwerpen aan de orde zoals investeringsselecties, meerjarenplannen, begrotingen, analyses en prognoses. Daarbij komt dat de gemeentelijke organisatie volop in beweging is en veel carrièremogelijkheden te bieden heeft. Want de mobiliteit is hoog en het gebruik maken van de carrièrekansen wordt gestimuleerd met opleidingsfaciliteiten, die uitstekend vergelijkbaar zijn met de mogelijkheden die het bedrijfsleven biedt.

**ONZE BROCHURE
"WERKEN
VOOR DE STAD"
LIGT VOOR JE KLAAR.**

Als je met je financieel-economische opleiding een uitdaging ziet in de implementatie van marktgericht denken en handelen in de overheidssector, lees dan de brochure "Werken voor de Stad". Je vindt 'm op de NOBAS-kamer (nr. 2162) en op de informatietafel tegenover de onderwijsadministratie. Noor de Bruin en een aantal collega's op andere posten plus burgemeester Van Thijn en wethouder

De Grave vertellen daarin waarom Amsterdam niet alleen een stad is om van te houden, maar zeker ook een stad met een dynamische, uitdagende werkkring.

**SOMMIGE MENSEN HOUDEN NIET ALLEEN VAN AMSTERDAM.
ZE WERKEN ER OOK VOOR.**

pag 15: De faculteit heeft eindelijk een nieuw kopstuk; wie is de mens achter de hoogleraar?

pag 9: Jacco Kroon was vroegtijdig op een buluitreiking en deed inspiratie op.

pag 17: Een nieuw student bestuurslid, een nieuwe column: Frank Heemskerck

REDACTIONEEL

Het is weer tijd voor een welkomstwoord in het nieuwe academisch seizoen. Het meest opvallende aan dit redactioneel is de aankondiging dat Rostra Economica een nieuw jasje heeft, maar dat hadden jullie waarschijnlijk al gezien. Maar nu ernstig. Het rommelt in Europa. Maar dat hadden jullie waarschijnlijk ook al gezien. Rostra Economica heeft besloten de actualiteit voor te zijn en heeft daarom geen enkel artikel aan dit gegeven gewijd. Daarom nog even snel de toestand in de wereld volgens de onvolprezen Rostraredactie: De Serven hebben gelijk, Gorby is goud en Landsbergis speelt veel te slecht piano om president te zijn. Onze oplossing: Neudecker wordt interim-manager in de Baltische Archipel en onze goed geoliede faculteit gaat verder op de weg naar boven die het sinds jaren heeft ingeslagen. Verder stelt Rostra een conferentie voor in het Haagse Vredespaleis over de knellende problematiek van het Zweedse model (dat ons inziens nooit veranderd mag worden). Hens Vendenbrook zal de catering verzorgen.

Welkom aan de eerstejaars	5
Zweden en de Europese Gemeenschap	6
Mag de TL-bak uit?	9
Micro-economen maken 't op 't lab	12
Facts and figures van een nieuwe prof	15
Schweinerei	17
Kort maar krachtig	17
E.E.F.A. een nieuw initiatief	18
Studeren in het buitenland	18
Train grand vitesse	19

Blad van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie van de Universiteit van Amsterdam
Nummer 179 september 1991

Redactie:
Esther van Dijk
Andreas de Groot van Embden
Margreth Hoek
Dr. E. de Jong
Jacco Kroon
Alexander Maljers
Jeroen van Roon
Marcel van Schagen
Drs. M. Schulp
Bas Verheijen
Gerard Zwijnenberg

Agenda:
Agendapunten moeten minstens 6 weken tevoren bij Rostra worden aangemeld.

Adreswijzigingen:
Studentenadministratie, Jodenbreestraat 23
1011 NH Amsterdam

Voor reacties, brieven en open sollicitaties is de redactie bereikbaar op:
Kamer 2386 Jodenbreestraat 23
1011 NH Amsterdam
Telefoon : (020) 5252497
Ingezonden brieven, artikelen en studierapportages kunnen worden ingekort.

Voorpagina:
Prof.dr. F. van der Ploeg

Oplage:
9x per jaar in een oplage van 5100 ex.

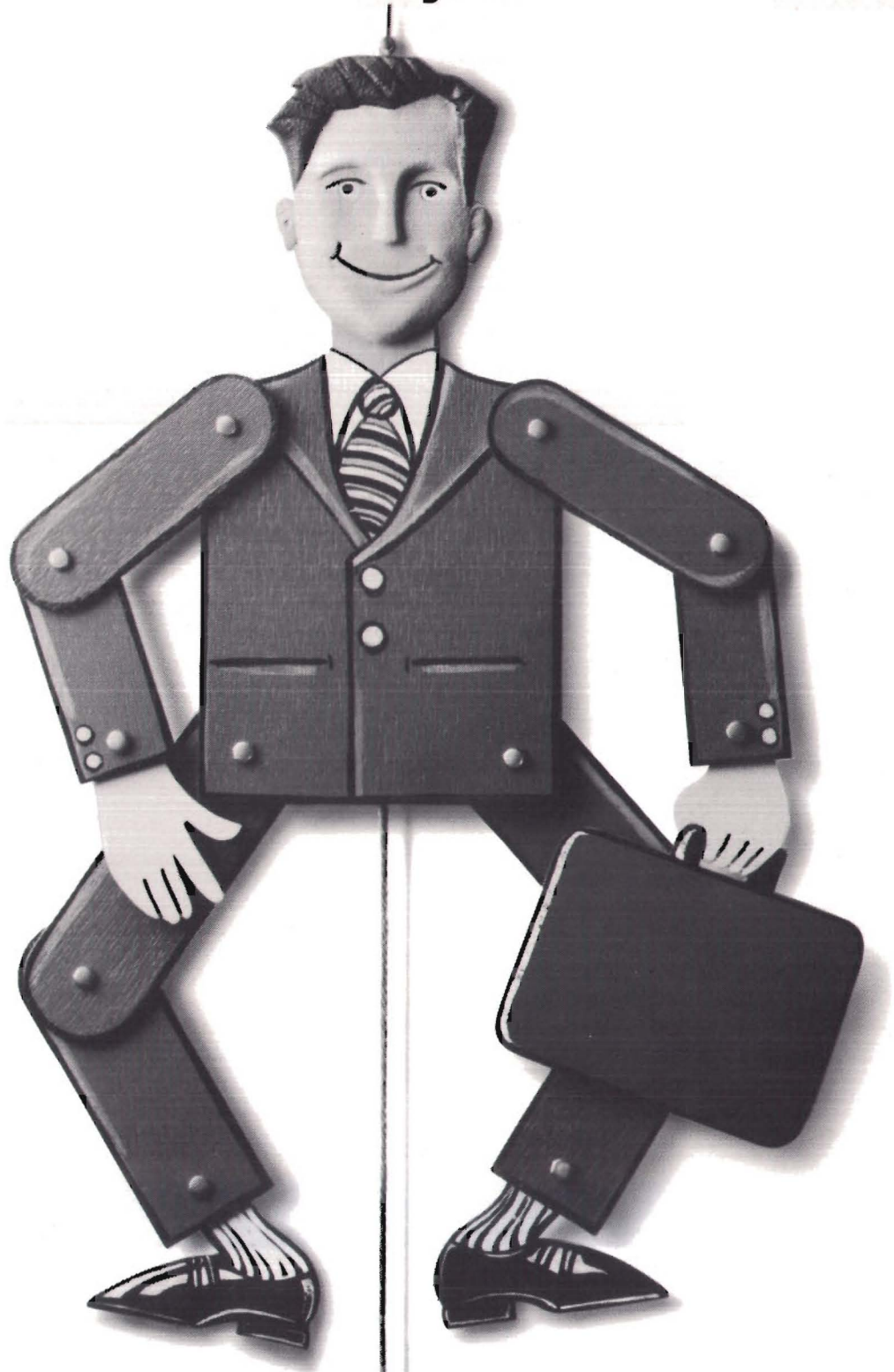
Advertenties:
Tarieven op aanvraag verkrijgbaar.
Opdrachten schriftelijk t.a.v. de penningmeester

Advertenties in dit nummer van:
Arthur Andersen
Gemeente Amsterdam
KPMG
Moret, Ernst & Young
PTT Nederland
Unilever
VB Accountants

Zet- en drukwerk:
De Bussy Ellerman Harms B.V.

ISSN 0166 - 1485

Wat heb je aan bewegingsvrijheid als je niet zelf de touwtjes in handen krijgt?

Je staat op het punt van afstuderen en denkt aan je carrière. Begrijpelijk. Dan kun je twee dingen doen. Je zoekt een bedrijf en wacht geduldig tot je ook wat verantwoordelijkheid krijgt. Of je neemt de touwtjes zelf in handen en praat met de mensen van

Moret Ernst & Young. Onze carrière-policy is namelijk bijzonder simpel: wij geven talentvolle academici graag het voortouw. Zodat je in feite je eigen weg naar de top bepaalt. Meer weten? Bel dan de heer R.J. Ekkebus, tel. 010 - 4074368.

Praat 'ns met de mensen van Moret Ernst & Young.

 MORET ERNST & YOUNG

Welkom aan de eerstejaars

Prof.dr. J.W. Zwemmer
dekaan FEE

Ook dit jaar zijn er weer vele honderden eerstejaars die vol goede moed aan hun studie economie, actuariële wetenschappen en econometrie of fiscale economie aan onze faculteit zijn begonnen. Zij zijn niet de enigen. Landelijk zijn er nu zo ongeveer 18000, waarvan zo'n 4000 eerstejaars. Verwonderlijk zijn deze grote aantallen niet. Nog steeds blijkt het voor afgestudeerden in deze studierichtingen niet moeilijk om aan een baan te komen. Dat wil overigens niet zeggen dat het met de studie altijd even vlot verloopt. Vooral in de propaedeuse blijken veel studenten er niet in te slagen het programma in de vastgestelde tijd van één jaar af te ronden. Om daar verbetering in te brengen is het studieprogramma zodanig aangepast dat voor sommige vakken een tussentoets is ingelast.

Met betrekking tot de vraag wat de oorzaak is van het ook in andere faculteiten bekende verschijnsel dat zo weinig studenten in één jaar hun propaedeuse-examen behalen, bestaan vele vermoedens, maar weinig harde gegevens. Soms wordt aangevoerd dat Amsterdam als stad zoveel te bieden heeft, dat het voor eerstejaars moeilijk is meteen al aan studeren toe te komen. Daar zit wel een kern van waarheid in, maar eerlijkheidshalve moet daaraan wel worden toegevoegd dat het rendement in veel saaier steden niet veel beter is. Een veel meer voor de hand liggende oorzaak is de verandering van atmosfeer die de overgang van middelbare school naar universiteit met zich meebrengt. Zo gebonden als je nog was op de middelbare school, zo vrij ben je op de universiteit. Studenten zijn volwassen mensen met een eigen verantwoordelijkheid die ook als zodanig worden behandeld. Dat betekent dat er wel wat eigen initiatief wordt verwacht van degenen die optimaal willen profiteren van de vele mogelijkheden die de faculteit aan haar studenten biedt. Ik wens de eerstejaars een succesvolle studie toe.

Begin 1993 gaat in de Europese Gemeenschap (EG) de 'Single Act' van kracht waarbij alle resterende barrières met betrekking tot het verkeer van goederen, arbeid en kapitaal worden opgeheven. Door heviger concurrentie uit te lokken moet de efficiëntie -en daarmee de welvaart- worden verhoogd. De Europese economie wordt dan zo georganiseerd dat een snellere aanpassing aan veranderde situaties plaats zal kunnen vinden.

LIDMAATSCHAP

De Europese 'éénwording' kan verregaande gevolgen hebben voor zowel de EG landen als de landen die niet deelnemen aan de EG. Voor de landen die wel deelnemen geldt dat op termijn, als gevolg van standaardisering en harmonisatie, specifieke verworvenheden onder druk kunnen komen te staan. De mate waarin dit kan gebeuren hangt af van de sociale normen die op Europees niveau zullen worden geformuleerd (de 'sociale dimensie'). Voor de landen die geen lid zijn (of worden) betekent een betere benutting van comparatieve voordelen en het uitbuiten van schaalvoordelen in de EG, een bedreiging van hun relatieve concurrentiepositie. Daar staat tegenover dat een stijging van de produktie en het inkomen binnen de EG de export kan bevorderen.

Als Zweden geen lid zou worden van de EG, zou ook dit land zich aan deze veranderende omstandigheden moeten aanpassen. Er zijn verschillende mogelijkheden denkbaar. Een daarvan is het bevorderen van importsubstitutie door gevoelige sectoren met behulp van protectionistische maatregelen te beschermen. Het gevaar hiervan is dat de EG tegenactie kan ondernemen, waardoor een belangrijk deel van de export extra onder druk kan komen te staan.

Verder zou Zweden de belastingdruk voor internationaal mobiel kapitaal kunnen verminderen om te voorkomen dat Zweedse bedrijven zich elders vestigen en om vreemd kapitaal aan te trekken. De vraag is of hiermee de hoge loonkosten gecompenseerd kunnen worden. Een derde mogelijkheid is liberalisatie in combinatie met

Zweden en de Euro

M. Bennis

inspanningen om de eigen comparatieve voordelen te exploiteren. Zweden heeft echter, ondanks marktleiders in sommige sectoren, geen duidelijke specialisatie ten opzichte van de EG, en geen significant comparatief voordeel in een sector waarin veel 'intra industry' handel gedreven wordt (Nell, 1990). De Zweedse export bestaat voor het grootste gedeelte uit industriële goederen die als 'low technology' (38.9%) en 'intermediate technology' (50.0%) geïnclassificeerd worden. Zweden is laag vertegenwoordigd in

de snelle groeiers, met name de 'high-tech' (Nell, 1990).

De werkgelegenheid en produktie in Zweden - en daarmee de financiering van het arbeidsmarktbeleid - zijn gedeeltelijk afhankelijk van de ontwikkelingen in de EG. Het moet worden betwijfeld of Zweden, als het geen lid zou worden van de EG, in staat is zich aan te passen met

Op 1 juli heeft Zweden het lidmaatschap van de Europese Gemeenschap aangevraagd. Deze stap kan gezien worden als een breuk met het systeem dat de afgelopen decennia tot grote successen heeft geleid

behoud van de doelstellingen en instrumenten die het Zweedse model kenmerken.

ECONOMISCHE ORDE EN INTERGRATIE

Zweden heeft een aanvraag ingediend om toegelaten te worden tot de EG. Naast de economische integratie, zal echter ook politieke en sociale harmonisatie optreden. Het Zweedse arbeidsmarktbeleid, de omvang van de Zweedse overheid en de belastingtarieven wijken af van de situatie in de meeste Europese landen. De toekomst van het Zweedse model zal dan ook bepaald worden door de ontwikkelingen in de EG en het succes van de integratie.

Meerdere auteurs stellen dat de EG op een splitsing staat waarop de economische orde moet worden vormgegeven (Boyer 1990, Espina, 1990). Het belangrijkste resultaat dat verwacht wordt van '1992' is de 'nieuwe dynamiek' die de integratie teweeg moet brengen. Deze dynamiek moet het gevolg zijn van heviger concurrentie bij een grotere afzetmarkt. De economie zal onder invloed van de integratie flexibeler moeten worden, waardoor schokken beter kunnen worden opgevangen zonder dat er, zoals in de jaren '70 en '80, omvangrijke structurele werkloosheid ontstaat. Deze flexibiliteit kan, in navolging van de Verenigde Staten, 'defensief' zijn, maar ook, zoals Zweden een 'offensief' karakter krijgen.

OFFENSIEVE FLEXIBILITEIT

Het Zweedse Model, door Boyer (1990) een systeem van 'offensieve flexibiliteit' genoemd, kenmerkt zich door een zeer actief arbeidsmarktbeleid, relatief kleine inkomensverschillen, een zeer invloedrijke positie van de vakbonden en een 'grote' overheid, zowel als werkgever, als regulator en als hervorder. Aanpassing aan veranderde omstandigheden wordt niet aan de markt overgelaten maar wordt, wat betreft de arbeidsmarkt, bereikt door trainingsprogramma's, mobiliteitspremies, garantieplannen en een goed informatiesysteem. Het doel van het Zweedse arbeidsmarktbeleid is volledige werkgelegenheid. Hierbij ligt de nadruk op een zo spoedig mogelijke herintreding. Passief arbeidsmarktbeleid in de vorm van inkomensoverdrachten speelt een ondergeschikte rol.

Aanpassing op de goederenmarkt wordt be-

De Europese Gemeenschap

op het gebied van werkgelegenheid, publieke voorzieningen en vrouwenemancipatie. De consequentie voor het Zweedse model zullen mede afhankelijk zijn van welk sociaal gezicht de E.G krijgt.

werkstelligd door solidaristisch loonbeleid waarmee gelijke betaling voor gelijksoortig werk wordt bedoeld. Hierdoor wordt afstoting van relatief improductieve activiteiten versneld omdat de betreffende producenten de lonen niet kunnen verlagen. Investeringen worden voor een belangrijk deel gefinancierd door winsten van bedrijven af te romen.

Als de economische orde van de E.G. zich ontwikkelt in de richting van het Zweedse model betekent dit voor de arbeidsmarkt dat werkgevers en werknemers op centraal niveau onderhandelen onder stabiele loonomstandigheden. Aanpassing en herstel kan in tripartite-overleg worden overeengekomen. Alle partijen (overheid, werkgevers-organisaties en vakbonden) hebben hierbij belangen en verantwoordelijkheden die moeten leiden tot optimale resultaten (Calmfors, 1989). Mobiliteit van arbeid kan worden bevorderd met behulp van training, er kunnen afspraken gemaakt worden over contacten op intersectoraal niveau om toepassing van kennis en vormen van samenwerking te bevorderen.

DEFENSIEVE FLEXIBILITEIT

Het Amerikaanse systeem wordt gekenmerkt door "defensieve flexibiliteit" (Boyer, 1990). Dit wil zeggen dat vertrouwd wordt op het evenwichtsherstellende vermogen van de markt indien zich schokken voordoen of wanneer de concurrentiepositie verandert. Voorwaarden zijn: een grote mate van flexibiliteit in prijzen en lonen om de mobiliteit van aanbodfactoren te bewerkstelligen, lage belastingen om ondernemerschap te stimuleren en een lage organisatiegraad waardoor loononderhandelingen op centraal niveau plaats kunnen vinden.

Als de EG op deze wijze wordt georganiseerd, betekent dat, dat de arbeidswetgeving en de sociale zekerheid zullen worden gedereguleerd en de invloed van de vakbonden zal worden verminderd. Het arbeidsmarktbeleid zal op de

aanbodfactoren worden afgestemd. Dit houdt in dat gestreefd wordt naar lagere loonkosten, flexibilisering van contracten en beschikbaarheid van goedkope, ongeschoolde krachten. Deze maatregelen hebben op de eerste plaats de bedoeling om de allocatie van produktiefactoren te verbeteren, op de tweede plaats wordt hiermee evenwichtsherstel op de arbeidsmarkt nastreefd. Op middellange termijn kan deze aanpassing gepaard gaan met kapitaalvernietiging.

Tabel 1 Ontwikkeling van enkele economische indicatoren tussen 1982 en 1989 van de VS, Zweden en de EG (in % per jaar).

		VS	Zweden	EG
produktiegroei		3.7	2.4	2.6
werkgelegenheidsgroei		2.0	0.8	0.8
produktiviteitsgroei		1.7	1.6	1.8
participatiegraad	1988	76.0	82.6	65.9
werkloosheid	1982	9.5	3.2	10.5
	1989	5.1	1.3	9.0
Overheidsbudget/BNP	1988	36.7	59.9	49.9
Organisatiegraad	1985	18.0	95.0	20-80

Fysiek immobiel kapitaal kan op een bepaalde lokatie onrendabel worden als gevolg van verscherpte concurrentie tussen lokaties. Verder is het mogelijk dat sociale verworvenheden worden opgeofferd ten gunste van de concurrentiepositie van een regio of land ('social dumping'). Ten slotte zullen landen afhankelijker worden van import naarmate de specialisatie toeneemt. De mogelijkheden tot lokaal aanpassingsbeleid worden daarmee kleiner.

DE EUROPESE GEMEENSCHAP

Tabel 1 geeft aan dat de EG in veel opzichten een middenpositie inneemt. Zeer opvallend is het feit dat de EG, in tegenstelling tot de VS en Zweden, er niet in geslaagd is de werkloosheid substantieel terug te dringen. De EG-landen worden gemiddeld gekenmerkt door een marktstelsel gecombineerd met een actief optredende overheid en invloedrijke vakbonden. In de economische crises van de jaren zeventig en tachtig is een grote werkloosheid ontstaan welke niet is opgelost door flexibele lonen of door een actief arbeidsmarktbeleid. De loonkostenstijgingen kwamen niet overeen met de produktiviteitsstijging waardoor vervanging van arbeid voor kapitaal werd aangemoedigd. Bovendien zetten de hoge lonen aan tot rationalisatie en inkringing van de bedrijfsomvang (Hofmann 1990). In het geval van werkloosheid ligt in veel landen van de EG -en zeker in Nederland- de

nadruk op financiële steun, waardoor herintreding op korte termijn niet wordt gestimuleerd.

De beslissing van de EG om verdergaande integratie te bevorderen kan wellicht worden verklaard door het gebleken onvermogen in veel EG landen om zich aan te passen aan structurele veranderingen. In tegenstelling tot de VS, waar herstel via de markt heeft kunnen optreden, en Zweden, waar aanpassing door centraal overleg is bereikt, is de EG in de jaren '80 uitgegroeid tot 'een pool van stagnatie' (Leborgne & Lipietz, 1990).

Tot nu toe is door de Europese politiek veel aandacht besteed aan wetgeving ten aanzien van technische harmonisatie en handelsliberalisatie. De arbeidsmarkt wetgeving heeft daarentegen geen prioriteit. Om te voorkomen dat er 'social dumping' plaats vindt zullen er op centraal niveau normen moeten worden geformuleerd met betrekking tot arbeidsmarktomstandigheden, sociale zekerheid, pensioenen, collectieve onderhandelingen, stakingen, arbeidsbemiddeling, positieve discriminatie van achtergestelden, etcetera. Als dat achter wegen blijft ziet het er naar uit dat aanpassing en flexibiliteit in de E.G. een Amerikaans karakter krijgen. Op termijn zal het voor de leden van de EG., met name voor Zweden, moeilijk worden om het eigen karakter te behouden. Een neo-klassieke markt heeft nu eenmaal andere opvattingen over gesubsidieerde kinderopvang, inkomensverdeling en sociale zekerheid.

Literatuur

- * R. Boyer, *The impact of the single market of labour and employment*, uit: *Labour and Society*, Vol 15, No. 2, 1990.
- * L. Calmfors, *Wage formation and Macroeconomic Policy in the Nordic Countries*, p63-130.
- * A. Espina, *The first stage of harmonisation of labour systems in the EC*, uit: *Labour and Society*, Vol 15, No. 2, 1990.
- * C.F. Hofmann, *The European Community's economic and employment policy strategy for the 1990s*, uit: *Labour and Society*, Vol 15, No. 2, 1990.
- * J.I. Haaland, *Assessing the effects of EC Integration on EFTA Countries: The position of Norway and Sweden*, uit: *Journal of Common Market Studies*, Volume XXVIII, No.4 June 1990.
- * D. Leborgne and A. Lipietz, *How to avoid a two-tier Europe*, uit: *Labour and Society*, Vol 15, No. 2, 1990.
- * G. Muhr, 1992: *The social aspects*, uit: *Labour and Society*, Vol 15, No. 1, 1990.
- * P.G. Nell, *EFTA in the 1990s: The search for a New Identity*, uit: *Journal of Common Market Studies*, Volume XXVIII, No.4 June 1990.
- * OECD *Economic Surveys Sweden, 1990/1991*.
- * Social Europe, *The social dimension of the internal market*, special edition, 1988.
- In het tweede trimester van dit cursusjaar geven Prof. Gustafsson en Prof. Hartog voor de tweede keer een serie colleges over de Nederlandse en de Zweedse arbeidsmarkt. Het vak wordt afgesloten met een reis naar Stockholm. (Zie studiegids) Afgelopen studiejaar werd aldaar kennisgemaakt met vertegenwoordigers van verschillende instituties die deel uitmaken van 'het Zweedse (arbeidsmarkt)model': werkgeversorganisaties, vakbonden en de overheid op lokaal en nationaal niveau. Verder werden lezingen bijgewoond van onder meer Rudolf Meidner, samen met Rehn grondlegger van het Zweedse Model. Dit artikel is geschreven na een aanleiding van deze collegencyclus. Martijn Bennis is zesde jaars economiestudent.

Wie ons beter wil leren kennen mag komen logeren.

De Marketing Class.

Een buitenkansje voor 25 uitstekende, ambitieuze studenten, die eind 1992 afstuderen en aantoonbaar gemotiveerd zijn voor een marketing-carrière. De Marketing Class vindt plaats van 30 oktober tot en met 1 november a.s. in Oud-Turnhout, België.

Studenten krijgen de gelegenheid om aan de hand van cases en inleidingen van Unilever managers, kennis te maken met onze veelzijdige onderneming. Wat doet Unilever, welke mensen werken er en wat zijn hun ervaringen?

Gedurende drie dagen krijgt u een helder antwoord op vele vragen.

Daarna heeft u een duidelijk beeld van wat het betekent om marketeer te zijn bij Unilever. Geïnteresseerd? De selectiegesprekken vinden op 8 oktober a.s. plaats.

U kunt de informatie-brochure en een inschrijfformulier aanvragen bij Machteld van Zwieten, sectie Management Development, Nederlandse Unilever Bedrijven BV, tel. 010-464 42 32.

De inschrijving sluit op 27 september 1991.

MARKETING CLASS 30 OKTOBER - 1 NOVEMBER 1991

EEN WERELD VAN MOGELIJKHEDEN.

Mag de TL-bak uit?

Jacco Kroon

Het is dertig augustus. Veertig studenten krijgen deze dag in drie sessies hun bul uitgereikt. Kamer 3259, de plaats van handeling, is een van die ruimtes op onze faculteit die nog een beetje aan een collegezaal doen denken. De verschuifbare kantoorwanden, het prikbord met loshangende Nobasposters en TL-licht maken de zaal echter weinig geschikt voor een doctoraalplechtigheid. Op de verhoging voor het schoolbord staat een tafel bedekt met een stemmig groen plaid. Een eenzame vaas paarse bloemen doet zijn best het geheel een beetje op te fleuren. Er is geen daglicht dus vijftig lichtbakken (geteld door uw verslaggever) branden genadeloos op de hoofden van de binnendruppelende menigte vrienden, familieleden en aankomende doctorandi.

STANDAARDPRAATJE

Om vijf over twee schreiden de drie ceremoniemeesters van de examencommissie de zaal binnen en nemen plaats achter tafel. De commissie benadrukt, bij monde van voorzitter van der Zijpp, dat het hier om een feestelijke bijeenkomst gaat.

Van der Zijpp spreekt een inleidend woord waarin hij wijst op de intellectuele vaardigheid en doorzettingsvermogen der afstuderenden. Verder spreekt hij de hoop uit dat de doctorandi de band met hun alma mater niet geheel zullen verliezen. Na dit weinig geïnspireerde standaardpraatje begint de afroepprocedure en worden de studenten een voor een voor de tafel geroepen. Geboortedatum en ook plaats van dit heugelijke

Bij de lift staat een groepje keurig geklede genodigden onwennig om zich heen te kijken. Een oudere dame in het gezelschap torst een grote bos bloemen met zich mee. De uitbundige kleuren van de royale ruiker staan in scherp contrast met de grauwe omgeving. De blik in haar ogen verraad dat ze het zich allemaal heel anders had voorgesteld. Buluitreiking aan de FEE. Verslag van wat een feestelijke gebeurtenis zou moeten zijn...

feit is de enige informatie van de verschillende personen die de revue passeert. Het begint goed. De eerste kandidaat heeft geen schrijfgerei. "Econoom en geen pen?" grapt de voorzitter. Gelukkig heeft een der commissieleden nog wel een Bic-je in de binnenzak en de ondertekening van de bul is een feit. "Dames en heren dit lijkt me wel een applausje waard." Geklap weerklinkt. De handeling herhaalt zich vervolgens twaalf maal. Soms brabbelt van der Zijpp nog een half verstaanbaar persoonlijk zinnetje. De kersverse doctorandi hebben zich voor de gelegenheid zeer verschillend gekleed; van marineblauwe blazer tot zalmkleurige stretchjurkjes. Een van de afstuderenden heeft zelfs een ludiek vierkant hoedje op zoals bij Amerikaanse Graduation gebruikelijk is. In tien minuten zijn de bullen uitgereikt. De functie van de overige

commissie leden, de heren de Klerk en Lange-dijk is tot dan toe onduidelijk, maar wordt gedeeltelijk opgehelderd. De Klerk zal namelijk een afsluitende toespraak houden. In zijn betoog

De bul wordt ondertekend met een geleend BIC-je

houdt hij zijn toehoorders voor hoe het niet moet. Via wat citaten van bekende economen waarschuwt hij voor de econoom als arrogante, praatzieke kamergeleerde die de economie behandelt als een 'nowhere science'(?). De monotone verteltrant en sombere teneur maken de speech volkomen ongeschikt voor de gebeurtenis, door de commissie zelf als 'feestelijk' omschreven. Als De Klerk uitgesproken is klapt het publiek beleefd en slaakt een zucht van verlichting. De uitreiking is nu afgelopen. Alles heeft nauwelijks twintig minuten in beslag genomen. De voorzitter nodigt de aanwezigen uit voor een borrel aangeboden door de Amsterdamse Kring van Economen. In de hoek staat een tafel met plastic bekertjes, geflankeerd door een AH-winkelwagentje met pakken jus en voordeelflessen sherry. Een man van de UvA-catering staat, gekleed in morsig Nike t-shirt, de drankjes uit te schenken.

AH WINKELWAGENTJE

We mengen ons in de menigte. Nippend aan een glaasje jus peilen we de stemming. "Een genante vertoning!" formuleert een doctoranda kernachtig: "Ik schaam me ervoor dat ik mijn ouders hiervoor heb uitgenodigd." Haar naam wil ze echter niet prijsgeven daar ze nog een postdoctorale opleiding accountancy aan de faculteit gaat volgen. Navraag bij voorzitter van der Zijpp leert ons dat ook deze niet helemaal gelukkig is met de gang van zaken. Uit onze korte gedachtenwisseling blijkt dat hij voorstander is van een maandelijks uitreiking waarbij de scriptiebegeleiders het doctoraaldiploma, voorafgegaan door een persoonlijk praatje, uitreiken aan de betrokkenen. De uiterst magere entourage is te wijten aan het faculteitsbestuur dat geen cent wenst bij te dragen aan de buluitreiking en het zodoende onmogelijk maakt een meer passende ruimte en/of borrel te financieren. De heer van der Zijpp en enige van zijn collega's hopen hier, mede door hun inzet, in de toekomst verandering in te brengen. Tot het zover is kunnen wij u van harte aanbevelen om de uitreiking geheel links te laten liggen. U bespaart uzelf en uw naasten een hoop tijd en ergenis.

R

Afgestudeerd als bedrijfseconoom, een aardige cijferlijst, maar denk maar niet dat ze op de lauweren gaat rusten. Nee, mevrouw wil de accountancy in. Nou, zeg ik, dan ben je voorlopig nog niet uitgestudeerd. En zo is het ook.

Mijn vriendin is een eerzuchtig type. Maar wel ontzettend lief.

Ze werkt nu bij KPMG en ik hoor enthousiaste verhalen. Ik krijg de indruk dat het daar een goed geoliede organisatie is, waar ze heel gericht met iemands carrière bezig zijn. Ze zijn natuurlijk ook niet de eerste de beste, ik geloof zo'n beetje de grootste ter wereld – en ze hebben een uitstekende naam.

Ik vind het voor Marian echt fijn dat ze in een omgeving zit waar ze zich volledig kan ontplooiën. Vakmatig, maar ook, ja dat klinkt een beetje gek, als mens.

Kijk, er lopen daar allemaal ambitieuze economen en HEAO-ers rond, dus dat geeft al een niveau aan.

En dan krijgen ze nog allerlei trainingen in zaken die normaal bij een studie wat minder aandacht krijgen.

Leiding geven, sociale vaardigheden, ondernemerschap... Ondernemend is ze wel, Marian. Die heeft

het nu al over uitzending naar het buitenland. "Dan

begin jij gewoon een kliniek op Lexington Avenue",

zegt ze. Welja. Maar mooi dat ik apetrots op haar ben.

KPMG is uit op kwaliteit. Jij ook? Bel of schrijf dan

naar ons Bureau Werving & Selectie,

KPMG Gebouw, Burgemeester Rijnderslaan 10-20,

1185 MC Amstelveen, telefoon 020 - 6567162.

Experimentele economie is een nieuw fenomeen wat over is komen waaien uit de Verenigde Staten. Een van de pioniers op het gebied van de experimentele economie, C. Plott, heeft ruim tien jaar geleden aan het California Institute of Technology één van de eerste economische laboratoria opgezet. Van Winden heeft daar in de jaren tachtig in de VS ervaring opgedaan met deze onderzoeksmethodiek en heeft dit jaar samen met Schram een economisch laboratorium opgestart aan de FEE. In Europa bestaan er slechts drie economische laboratoria op het gebied van de experimentele economie, in Bonn, York en Amsterdam. Van Winden: "Voor de faculteit is CREED een goede stimulans zich internationaal te profileren."

SUBSIDIE

CREED is een samenvoeging van twee instanties. De ene tak van CREED is een bestaand Voorwaardelijk Gefinancierd (VF) onderzoekprogramma van de leerstoel Openbare Financiën waarin aandacht wordt besteed aan onderzoek op het gebied van de economie van de politieke besluitvorming.

Schram: "Naast het VF programma is ons een subsidie toegekend via de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), de zogenaamde pionierssubsidie. CREED heeft een bedrag van 2 miljoen gulden gekregen om de komende vijf jaar een onderzoeksgroep op te starten op het gebied van de experimentele economie. Het contract is gesloten tussen NWO en de UvA waarbij na afloop van de subsidieperiode de universiteit verplicht is om het onderzoekscentrum voort te zetten. Met de subsidie zal een computerlaboratorium worden opgezet en worden extra mensen aangetrokken. Zowel het onderzoek onder het VF programma als het onderzoek onder de pionierssubsidie vallen binnen het CREED instituut."

EXPERIMENTELE ECONOMIE

Experimentele economie is een onderzoeksmethode waarbij men poogt economische processen in een laboratorium met behulp van proefpersonen te bestuderen. Van Winden: "Het laboratorium is een micro-cosmos waar economische theorieën uit de leerboeken onder bepaalde ceteris paribus voorwaarden kunnen worden

Micro-economen n

Andreas de Groot van Embden

getest. Geschikte gegevens over economische processen zijn in de economische werkelijkheid vaak moeilijk te verkrijgen zodat het zinvol is om in een computerlaboratorium bepaalde theorieën te toetsen. Daarnaast bestaat de algemene stelregel dat als een theorie in een laboratorium niet opgaat het dan geen algemene theorie mag worden genoemd."

Aan onze faculteit wordt zowaar vooruitstrevend onderzoek gedaan. Onder de paraplu Center for Research in Experimental Economics and Political Decisionmaking (CREED) verichten onder andere prof.dr.

relatief goedkoop is. Een voorbeeld van het voorgaande is een nabootsing van een markt. De verschillende proefpersonen worden geprikkeld om marktconform te handelen door met eigen geld een goed te kopen of verkopen tegen bepaalde variabele prijzen. Op deze manier worden de proefpersonen gestimuleerd actief te participeren. Zo kan bijvoorbeeld getoetst worden of de verschillende individuen op een evenwichtsprijs, i.e. een snijpunt tussen vraag- en aanbodcurves, uitkomen waarmee het werkelijk bestaan van een evenwichtsprijs wordt aangetoond.

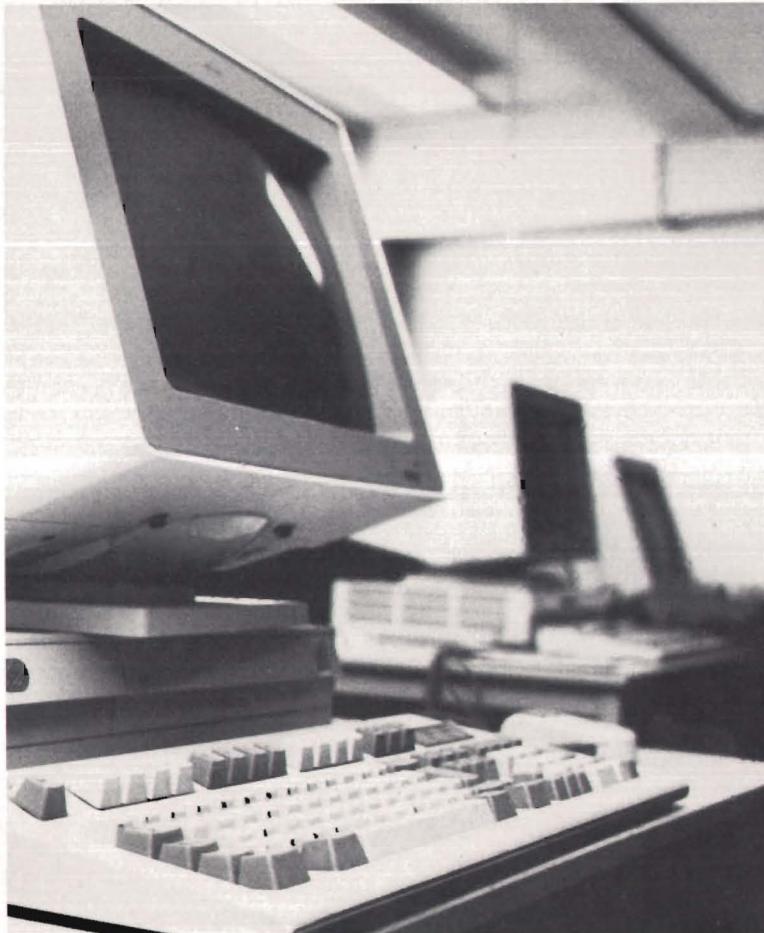
THEMA'S

Schram: "In de laatste 10 à 15 jaar zijn er veel experimenten in de VS uitgevoerd voornamelijk op het gebied van de industriële organisatie. Recent zie je dat er onderwerpen worden onderzocht die liggen op het gebied van de politieke besluitvorming. Men kan denken aan het meten van kiezersgedrag, met andere woorden hoe handelt een individu tijdens verkiezingen, of aan het 'free-rider' probleem of 'rent seeking' als het gaat om collectieve goederen of reguleringen. CREED gaat zich richten op aspecten van politieke besluitvorming aangezien dit onderwerp reeds wordt onderzocht binnen het VF onderzoek.

De experimenten zullen zich concentreren op het kiezersgedrag voortvloeiend uit de concurrentie tussen verschillende politieke partijen en anderzijds zullen we ons bezig houden met vormen van politieke pressie."

POLITIEKE AANDELENMARKT

In februari van dit jaar is in het kader van de Provinciale Staten verkiezingen het eerste experiment van CREED van start gegaan onder de naam Politieke Aandelen Markt. Studenten konden zich inschrijven en na het inleggen van wat geld gedurende een aantal uren per dag in

Kosten noch moeite zijn gespaard om het lab zo geavanceerd mogelijk in te richten

Bij een economisch experiment gaat het er meestal om dat mensen in een strategische interactie met elkaar handelen om een nabootsing van de werkelijkheid te bewerkstelligen. Met andere woorden men neemt deel aan een economisch spel. De actie van het ene individu heeft gevolgen voor de resultaten van de ander. Men maakt gebruik van een netwerk van computers dat de verschillende proefpersonen met elkaar verbindt en elke individuele actie combineert om tot snelle resultaten te komen. Het voordeel van laboratoriumonderzoek is dat de experimenten flexibel en gecontroleerd zijn uit te voeren, terwijl het

Maaken 't op 't lab

F.A.A.M. van Winden en dr. A.J.H.C. Schram onderzoek op het gebied van de experimentele economie. Studenten kunnen aan het onderzoek deelnemen en er nog bij verdienen ook.

het computerlaboratorium aandelen kopen en verkopen van politieke partijen al naar gelang de eigen verwachte verkiezingsuitslag. De computer liet de koersen van de verschillende partijen zien waarop de deelnemers weer konden inspelen.

De verschillende koersen gaven een beeld van de voorspelde uitslag van de Provinciale Staten verkiezingen. De voorspellingen van CREED werden naast opiniepeilingen van marktonderzoeksbureau's geplaatst en vergeleken met de werkelijke verkiezingsuitslag. Uit dit experiment resulteerde onder meer dat in vergelijking met de opiniepeilingen een nagenoeg gelijke voorspelling van de verkiezingen werd verkregen. In het najaar zal er weer een experiment op het gebied van het kiezergedrag worden opgezet en er zal een tweede experiment opgestart worden op het gebied van politieke pressie.

PRESSIEGROEPEN

Een onderwerp waar een strategische interactie tussen twee partijen heel sterk speelt is het lobby-proces. Een bedrijf vraagt de overheid om subsidie, anders gaat het failliet. Anderzijds moet de overheid bepalen of aan dit bedrijf subsidie mag worden verleend. Van Winden: "Het interessante is dat de overheid niet precies weet of het bedrijf de subsidie echt nodig heeft. Een criterium dat gehanteerd kan worden is om te kijken hoeveel kosten een bedrijf moet maken om een signaal naar de overheid te sturen voor subsidie. Indien de kosten hoog zijn dan wordt de aanvraag geloofwaardig."

Binnen het experiment staan overheid en bedrijfsleven tegenover elkaar. In het laboratorium worden enerzijds de proefpersonen die bedrijven vertegenwoordigen geprikkeld subsidie aan te vragen en anderzijds worden degenen die de overheid spelen bij elke goede beslissing met geld beloond.

Schram: "Dit soort vraagstukken over lobby zijn erg actueel. In de Verenigde Staten bestaan er reeds functies binnen het bedrijfsleven die gericht zijn op 'public affairs management'. Er zijn zelfs consultancy bureaus die bedrijven adviseren hoe bij de overheid voor subsidie te lobbyen. Dit lobbyproces ligt veelal niet in de sfeer van

omkoperij hoewel dat er wel bij kan voorkomen; omkoperij betreft in elk geval niet het hoofdcant van de studie."

STUDENTENDEELNAME

De proefpersonen die aan de verschillende experimenten meedoen verdienen gemiddeld even veel als ze elders in dezelfde tijd zouden kunnen verdienen.

"Faculteit profileert zich internationaal met CREED"

Van Winden: "Als regel betalen we wat mensen in de praktijk per uur naar verwachting verdienen. Een student als proefpersoon kan met niks de deur uitgaan maar gemiddeld moet hij of zij verdienen wat elders bij een baantje ontvangen wordt. Het komt zelden voor dat proefpersonen geld verliezen uit de eigen portemonnee. Potentieel moet het dus voor studenten aan deze faculteit erg interessant zijn om aan deze experimenten deel te nemen. Je kunt studenten naast geld ook studiepunten laten verdienen indien ze de deelname combineren met een cursus experimentele economie en daarnaast in het kader van hun studie wat artikelen lezen en het geheel

laten aansluiten op het onderwijsprogramma. We zijn namelijk van plan om een cursus te organiseren waarin de studenten kennis kunnen maken met experimentele economie.

Wij kunnen zo ook een pool van studenten opbouwen binnen de faculteit waar we een beroep op kunnen doen in de toekomst om deel te nemen aan de verschillende experimenten. Wij zullen zoals ten behoeve van de Politieke Aandelenmarkt aankondigingen plaatsen in en rond de faculteit."

Bij Psychologie wordt ook door studenten aan experimenten deelgenomen. Zij krijgen hiervoor echter meestal een gegeven aantal studiepunten ongeacht de verrichte prestaties. Vanuit de economische invalshoek wordt echter gehandeld volgens het marginale kosten en baten principe om de deelnemers te prikkelen. Economen kijken vooral naar marginale prikkels. Om de proefpersonen op adequate wijze te motiveren wordt daarom betaald naar gelang het presteren tijdens het experiment.

ONDERZOEK EN ONDERWIJS

Schram: "In Nederland is het moeilijk om geld vrij te maken voor onderzoek aangezien alles budgetair vrij star is vastgelegd. Nu de laatste tijd de concurrentie tussen de faculteiten groter wordt neemt ook de drang toe om je als faculteit naar buiten toe te profileren. Zo wordt er meer geld en tijd vrijgemaakt om onderzoek te kunnen verrichten. Indien aan een faculteit goed onderzoek wordt verricht komt dit de studenten ook ten goede daar onderzoek direct of indirect zijn toepassing vindt in onderwijs."

R

Toets uw theoretische kennis aan de praktijk!

Neem bovendien de kans waar uw schrijfvaardigheid verder te ontwikkelen.

Treed in de voetsporen van **Duisenberg, van Ittersum en Steenmeyer** en begin uw carrière bij Rostra als redacteur.

Er wordt onder andere van je verwacht dat je:

- over enige economische kennis beschikt;
- een redelijke schrijfvaardigheid hebt;
- interviews afneemt en artikelen schrijft;
- regelmatig ideeën naar voren brengt.

Geïnteresseerd? Stuur dan een brief met c.v. naar:

ROSTRA ECONOMICA
kr. 2386
Jodenbreestraat 23

EEN ECONOOM DIE WIL WETEN HOE DE WERELD ACHTER DE CIJFERS IN ELKAAR ZIT, GAAT OP ONDERZOEK UIT BIJ VB ACCOUNTANTS.

Bestond het werk van accountants vroeger voornamelijk uit cijferwerk, tegenwoordig ligt de nadruk op onderzoek en advies. Accountants zijn intensief betrokken bij het werkteerrein van hun cliënten, bij de wereld achter de cijfers. Dat geldt zeker voor de accountants die te maken krijgen met de complexe vraagstukken waarmee de overheid en de non-profitsector op dit moment worden geconfronteerd.

BEDRIJFSECONOMEN.

Financieringsproblemen, begrotingstekorten, herverdeling van geldstromen; het gaat om veel meer dan economische wetmatigheden. De accountants van VB verdiepen zich in kwesties als stadsvernieuwing, milieuzorg, privatisering en fusies; een boeiende wereld.

De wereld van VB. VB is met 1.300 medewerkers en 30 vestigingen één van de grote accountantskantoren van het land. Een eigentijdse organisatie met een veelzijdig dienstenpakket en een eigen visie op dienstverlening. VB werkt voornamelijk voor de overheid en de non-profitsector. De cliëntenkring bestaat onder meer uit organisaties als gemeenten, ministeries, nutsbedrijven, ziekenhuizen en theaters. Een dynamische wereld waarin naast economische ook sociale en politieke afwegingen een belangrijke rol spelen. In de cultuur van VB ligt dan ook een sterk accent op maatschappelijke betrokkenheid. Dat is te merken aan de sfeer in het bedrijf, de manier waarop wij georganiseerd zijn, de aandacht voor persoonlijke ontplooiing en de open relaties met collega's en cliënten.

Carrière-planning.

Werken bij VB betekent kiezen voor een actief en dynamisch bestaan. Je start je loopbaan bij een organisatie die innovatie hoog in haar vaandel voert. VB is nauw betrokken bij de nieuwste ontwikkelingen in de markt en investeert voortdurend in nieuwe producten. Op die manier geeft VB vorm aan zijn positie als marktleider in de overheid en non-profitsector. Natuurlijk investeert VB ook in zijn medewerkers. VB kent een uitgebreid intern opleidingsprogramma, een loopbaanplan voor economen en een management-developmentprogramma voor pas afgestudeerde registeraccountants. Het loopbaanplan is erop gericht dat startende economen zo

snel mogelijk als zelfstandig werkende accountants functioneren. In het programma wordt ruime aandacht besteed aan de integratie van theorie en praktijk. In ongeveer drie jaar tijd groei je door naar de functie van controleleider, een zeer belangrijke schakelfunctie in de accountancy. Je vertegenwoordigt VB bij een aantal interessante cliënten en geeft leiding aan één of meer teams van assistenten. VB biedt je een prima salaris, ruime loopbaanmogelijkheden en uitstekende andere voorzieningen die meegroeien met jouw ontwikkeling.

Informatie en sollicitatie. Wil je meer weten over VB of wil je solliciteren?

Schrijf dan een brief naar: VB Accountants, Afdeling personeel en organisatie, Postbus 19331, 2500 CH 's-Gravenhage of bel: 070-3738388.

WERKEN BIJ VB IS INVESTEREN IN JEZELF.

Foto: Marian Vleerlaag

Facts and figures van een nieuwe prof

Functie: Hoogleraar Macro-economie

Naam: Frederick van der Ploeg.

Geboren: 28 april 1956 te Rotterdam.

Burgelijke staat: Ongehuwd.

Vooropleiding: V.W.O. B.Sc. (Wis/natuurkunde) Ph.D. Economics.

Kleur ogen: Grijs/groen

Lengte: 1.96 m.

Borst omvang: Uiterst gering.

Kleur haar: Bruin.

Gewicht: 90 kilo? (Ik sta nooit op de weegschaal).

Schoenmaat: 46 ofzo.

Bijnaam: Lurch uit de tv-serie de monsters bekend bij de vijftiger jaren mensen.

Meest geliefde imago: Jack Nicholson.

Muzikale voorkeur: Bob Wills and his Texas Playboys, Tom Waits.

Lievelings gerecht: Spotted dick (krentenpudding met custard), Tiramisu.

Favoriete boek: The Rachel papers, Martin Amis.

Favoriete kunstenaar: Egon Schiele.

Favoriete drank: Armagnac.

Favoriete kleur: Paars.

Favoriete kleding: Geen.

Favoriete vervoersmiddel: Boot.

Hobbies/tijdverdrijf: mijn zoontje Boris Alexander.

Welke kranten/tijdschriften leest u: NRC, Krant op Zondag, The Independent en The economist.

Hoe breng u uw vakantie door: Bij zon, strand, bergen en zee.

Grootste ergenis: Vergaderen.

Kan me wakker maken voor: Je weet wel.

Mooiste avond uit: Zonder maan bij nacht verdwaald raken in een ravijn in Zuid-Kreta.

Slechste gewoonte: Loslippigheid.

Beste eigenschap: Optimisme.

Leukste eigenaardigheid: Houterige motoriek.

Wie bewonder u het meest als mens: Jonathan Miller.

Meest gebruikte grap in de collegezaal: ? Op de muur schrijven i.p.v. op de overhead-projector.

Hoe denkt u over studenten: onbedorven en onbeschreven geesten.

Favoriete econoom: Rudi Dornbusch, Robert Lucas.

Wat is de grootste misvatting onder economen? Dat economie een wetenschap is.

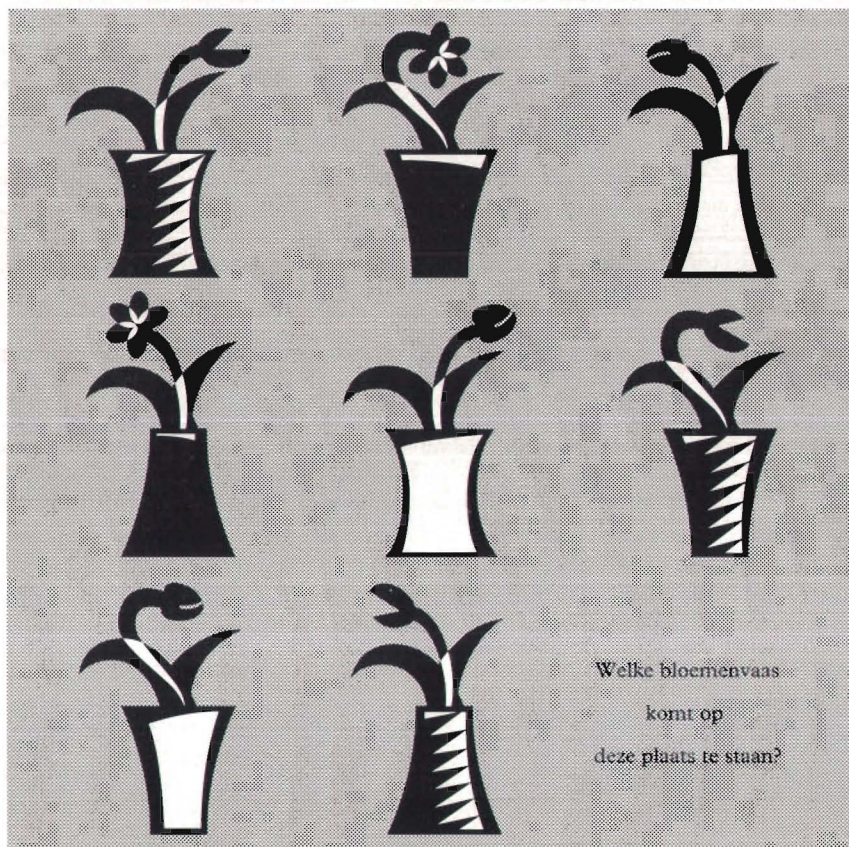
Wat is de meest gangbare misvatting onder economen? Dat economie niet beleidsrelevant hoeft te zijn.

Wat is u meest gekoesterde opvatting/overtuiging? Dat ieder de kans krijgt om zijn of haar talenten optimaal te benutten.

Grootste angst: Vishaakje in mijn oog.

Hoe lang blijft u hier? Totdat ik er geen lol meer in heb.

Dus u denkt dat u tot bloei kunt komen bij PTT Nederland?

Koninklijke PTT Nederland NV zoekt (bijna) afgestudeerde economen en econometristen. Géén dames en heren die van plan zijn om rustig naar het pensioen toe te schuifelen.

Maar mensen, die een goed verstand koppelen aan een krachtige, resultaatgerichte aanpak en een besmettelijk enthousiasme. Als u vindt dat wij nogal hoge eisen stellen, heeft u gelijk. Want we willen namelijk absoluut zeker zijn van de kwaliteiten van onze medewerksters en medewerkers.

Ook van onze nieuwe generatie generalisten en specialisten. PTT is 's lands grootste transporteur van informatie. En dat willen wij graag blijven. Dat betekent alert reageren, investeren - in techniek en mensen - en vooruit lopen op ontwikkelingen. PTT gaat als marktgerichte organisatie deze uitdaging op alle fronten aan. Vaak tot ver over onze grenzen. Kortom beweging en expansie zijn synoniem aan PTT.

Daarom zijn wij uitsluitend geïnteresseerd in jonge vrouwen en mannen met het talent en de mentaliteit om hun

eigen loopbaan uit te stippelen. Die in staat zijn onze - en hun eigen - belangen met verve te verdedigen en geen kans onbenut laten om die verder uit te bouwen.

De selectieprocedure is even gevarieerd als zwaar. Als u bovenstaand vraagstuk snel heeft weten op te lossen, is dat een pré, maar onze selectieprocedure heeft veel meer om het lijf. Denkt u te passen in ons profiel, dan is uw gemotiveerde sollicitatiebrief welkom bij Koninklijke PTT Nederland NV, concernstaf Management Development, Postbus 15000, 9700 CD Groningen. Voor meer informatie kunt u ons bellen: 06-0142.

PTT. Waar mensen 't maken.

AGENDA

September

27 Sef feest

Oktober

- 3 promotie dhr. A.J. Hofman. 13.30
- 7 kennismakingsbijeenkomst E.E.F.A 16.00 kamer 2160.
- 9 - Excursie/studiereis
- 11 naar Parijs (bezoek aan wereldbank en OESO) informatie bij E.E.F.A. Kamer 2160.
- 10 promotie dhr. M.N. Spoor 12.00
- 11 afscheidcollege prof. dr. G. de Leve

MEDEDELINGEN

Nieuwe studieadviseur: Ina Kamerman, kamer 2147/ tel. 4138. Tijden van het spreekuur ongewijzigd.

Kreet van de week: elke donderdag, behalve de laatste van de maand, houdt een lid van de wetenschappelijke staf een betoog van 20 minuten over een actueel economische onderwerp. De kreten zijn bedoeld om discussie los te maken, de economische wetenschap te concretiseren en interesse op te wekken voor de verschillende vakgebieden. zaal 4275 12.15 uur. Het eerste trimester zijn "de kreten" van onder andere prof. vander Zijpp, Dr. Schram en Prof. van der ploeg afkomstig.

Schweiner ei

*-het wel en wee van de FEE-
door Jacco Kroon*

Je zult maar eerste jaars zijn in deze barre tijden. De peilers waar een aangenaam studentenleven voorheen op rustte, worden vakkundig weggezaagd door die zweetsnor van Onderwijs. Lange dagen op zachte sofa's, lange nachten in bruine kroegen; de huidige eerstejaars dreigt hiervan verstoken te blijven door de opgevoerde studiedruk. Uiteraard weigert een inventief student het hedonistische aspect van zijn studietijd overboord te zetten. Wij van de Rostra reiken hem de helpende hand in dit streven. Op basis van in de loop der jaren opgedane kennis door de gezamenlijke redactie heeft deze, naast de bestaande macro- en bedrijfsvariant, een low-profile-variant weten samen te stellen. De laatste twee vertonen overigens sterke gelijkenis. Er is een aantal vakken geselecteerd waarvan de algemeen geldende mening is dat ze zich op een zeer gunstige input/output-ratio mogen verheugen. Verder worden nog enkele vakken genoemd die u beter kunt mijden en geven we enige informatie omtrent de docentkeuze bij een eventueel mondeling. Eerst moet u uw propaedeuse en verplichte vakken doen. Dit zult u écht zelf moeten klaren. Enige tips. De ervaring leert dat de verplichte macrovakken nog wel eens problemen opleveren. Dus volgt u een paar colleges van de heer van der Ploeg (het meest recente kopstuk dat dit gammele instituut aan zich heeft weten te binden); dat schijnt 'ie best wel aardig te doen. Verder willen de mathematisch minder onderlegde broeders en zusters soms wat moeite hebben met de wiskundevakjes. U zij gewaarschuwd. Zorg ook dat u een medestudent kent die zijn/haar (meestal haar) aantekeningen consciëntieus bijhoudt, zodat u die te allen tijde kunt kopiëren. Als u door de zure appel van het verplichte deel heen bent, breken betere tijden aan. Er wordt u dan de mogelijkheid geboden de weg van de minste weerstand te kiezen. U houdt zo nog wat tijd over voor leukere dingen dan studeren. We beginnen met de keuzevakken. Hier volgt een lijstje waar u zich met een gerust hart voor kunt inschrijven zonder dat u er al te veel afspraken voor hoeft af te zeggen. Bedrijfsplanning, Marketing, Verkeers- en Vervoerseconomie, Externe Organisatie en Ontwikkelingseconomie. Keuzevakken die u maar beter kunt overslaan zijn: I.E.B., Macro 4, Besliskunde en Monetaire Economie. Wat de mondelingen betreft; probeert u eens de heer Cohen (dames, doe een kort rokje aan). Ook de heren Ligterink en Ankm hebben een studentvriendelijke reputatie. Als u mevrouw Ten Wolde toegevoegd krijgt doet u er goed aan een griepje te simuleren. Voor specialisatievakken zijn Bedrijfsplanning en Externe Organisatie zeer geschikt. Als hekkesluiser nog een scriptie bij Marketing en u bent al weer doctorandus. We zien u op uw afstudeerpartijtje.

Kort maar krachtig

Frank Heemskerk

Ik heb iedere maand 400 woorden in de Rostra om uit te leggen wat het faculteitsbestuur doet, en wat ik als student-bestuurslid bereik voor studenten. Dat vraagt iedere maand opnieuw een korte, maar hopelijk krachtige toelichting.

Lucette Plug is per september gestopt als student-bestuurslid en tevens afgestudeerd. Zij heeft vorig jaar in het bestuur zeker geen makkelijke tijd gehad, maar desondanks veel voor studenten gedaan. Vanaf deze plek wilde ik haar namens alle studenten nog eenmaal bedanken en succes toewensen in de toekomst.

Ikzelf ben na twee jaar namens de NOBAS in de Faculteitsraad gezeten te hebben, Lucette dus opgevolgd in het bestuur. Ik heb nu al gemerkt dat de tijd vliegt als je in het bestuur zit. Als mijn bestuursperiode van één jaar werkelijk zo snel verloopt, wordt deze hopelijk kort maar krachtig.

Vooralsnog heeft het bestuur de gehele zomer op halve kracht gedraaid. Namens de wetenschappelijke staf maakt namelijk alleen de nieuwe decaan, Prof. Zwemmer, deel uit van het bestuur. De andere hoogleraren op de faculteit lieten het immers afweten nadat het vorige bestuur onder leiding van Prof. Neudecker was opgestapt. Ik hoop dat velen de zomer gebruikt hebben om na te denken en dat het bestuur zo snel mogelijk aangevuld kan worden met twee gemotiveerde leden uit het docentencorps.

Het faculteitsbestuur heeft de zomer niet stil gezeten en is reeds voortvarend van start gegaan. Versterking van het bestuur door interim-manager mr. M. van Dijk was welkom. Van Dijk heeft ruime ervaring met het leiding geven aan uiteenlopende reorganisaties, onder andere op de Faculteit der Geneeskunde. De eerste prioriteiten van het bestuur en de interim-manager liggen bij het BOP en het FOP voor de FEE. Het kost me nog altijd moeite om bij dit soort afkortingen/jargon niet in de lach te schieten. Toch zijn het belangrijke zaken; het BOP staat voor Beheer Organisatie Plan, waarin wordt vastgelegd hoe het faculteitsbureau werkt en wie welke taken verricht. Het FOP is het Facultair Ontwikkelings Plan, hierin worden de vele rapporten van vorige jaren verwerkt, en wordt het beleid voor de faculteit voor de jaren 1992-1996 uiteengezet. Natuurlijk speelt daarin het Rapport van de Commissie van Drie een belangrijke rol.

Tenslotte is er grote aandacht voor het Tinbergen Research Instituut, een economische onderzoeksschool waarin de UvA de VU en de Erasmus-universiteit samenwerken. Dit op te richten instituut poogt al het economische top-onderzoek te bundelen, een uitdaging voor onze nieuwe hoogleraar Macro economie, Rick van der Ploeg, die zich al even luidruchtig als veelbelovend presenteert. Hopelijk blijven al die seminars, lezingen en al dat top-onderzoek ook toegankelijk voor de "gewone" economie-student.

E.E.F.A. een nieuw initiatief

de NOBAS is onafhankelijk. Publikatie van opinies van de NOBAS in het maandblad van de E.E.F.A. betekent niet dat de E.E.F.A. zich daarachter schaaft.

Y. Campfens

De Economische en Econometrische Facultetsvereniging Amsterdam (E.E.F.A.) is een algemene vereniging van en voor studenten aan onze faculteit. De E.E.F.A. is politiek neutraal en heeft als doel belangenbehartiging van FEE-studenten in de ruimste zin des woords. Dat betekent dat de E.E.F.A. zorg draagt voor de bekende faciliteiten (de beroependag, studiereizen, excursies enz.) Dit doet de E.E.F.A. omdat zij denkt dat het volgen van het reguliere onderwijsprogramma geen volledig beeld geeft van de werkzaamheden van een academicus in de praktijk.

ASSOCIATIES

De E.E.F.A. komt voort uit de NOBAS. De structuur van de E.E.F.A. is echter heel anders dan die van de NOBAS. De E.E.F.A. kent zogenaamde associaties (subverenigingen) die zich specialiseren naar een afstudeerrichting. De associaties richten zich zelfstandig op het organiseren van activiteiten voor specifieke groepen studenten aan onze faculteit. De

Het is het komende jaar vergeefs zoeken naar de NOBAS-nieuwsbrief, de -uittreksels en andere activiteiten die het label NOBAS dragen. Deze activiteiten worden vanaf nu namelijk door een nieuwe facultetsvereniging georganiseerd

E.E.F.A. treedt hierbij slechts als overkoepelend orgaan op.

Voor studenten die nog geen specifieke afstudeerrichting hebben, blijven er algemene activiteiten welke door de E.E.F.A. zelf worden georganiseerd. Ook de uittreksels, het maandblad en de beroependag vallen rechtstreeks onder de E.E.F.A..

NOBAS

De NOBAS is vanaf dit collegejaar een speciale vereniging binnen de E.E.F.A.-structuur. Ze komt op voor de belangen op onderwijsgebied van alle studenten aan de FEE door zich te mengen in de facultaire besluitvormingsprocessen. Dit gebeurt door leden van de NOBAS af te vaardigen in alle commissies en de faculteitsraad. De mening van

NIJEUWE STRUCTUUR

Er is een aantal redenen geweest waarom de E.E.F.A. is opgericht. Ten eerste stuitte de combinatie van facilitaire activiteiten en politiek binnen één vereniging vaak op onbegrip. In de nieuwe situatie is er de neutrale E.E.F.A. zonder politieke standpunten en de NOBAS die zich alleen nog richt op de facultair politieke belangenbehartiging van studenten.

Ten tweede begon de NOBAS uit haar jasje te groeien. De oude structuur van de vereniging kon de stroom nieuwe leden, ideeën en activiteiten niet meer aan.

Tevens hoopt de E.E.F.A. de samenwerking tussen de bestaande verenigingen op onze faculteit te verbeteren en zo voor de studenten duidelijkheid te scheppen in de onoverzichtelijke brij van verenigingen op de FEE.

Met vragen kun je altijd terecht op de E.E.F.A./NOBAS-kamer (2160), of op de kennismakingsbijeenkomst op 7 oktober.

Yvonne Campfens is 4e-jaars student economie en voorzitter van de E.E.F.A..

R

Studeren in het buitenland

P. van Heteren

Het Erasmusproject is opgezet om de uitwisseling van studenten en docenten tussen de universiteiten binnen de E.G. te bevorderen. Door onze faculteit is een aantal programma's ingediend bij het Erasmusbureau in Brussel. Van deze programma's zijn er twee goedgekeurd voor het studiejaar 1991/1992. In totaal zijn er 7 studiebeurzen beschikbaar. Deze beurzen dekken ten dele de extra kosten die je hebt als je in het buitenland studeert. Daarnaast wordt je studiefinanciering gewoon doorbetaald.

VAKGEBIED: ARBEIDSECONOMIE

Verantwoordelijke: prof.dr. J. Hartog;
Universiteiten waar je kan gaan studeren:
- Universidade Nova de Lisboa, Lissabon in Portugal (beschikbare beurzen: 2 voor 12 maanden);
- Universität Hohenheim, Stuttgart in Duitsland (beschikbare beurzen: 2 voor 12 maanden);

VAKGEBIED: STATISTIEK

Alleen studenten van de vrije studierichting statistiek kunnen aan dit programma deelnemen.

Sinds een jaar is de FEE actief bezig met het opzetten van en deelnemen aan verschillende Erasmusprojecten. Petra van Heteren, student-assistent internationalisering, geeft in dit artikel een beknopt overzicht van de resultaten tot op dit moment.

Verantwoordelijke: prof.dr.ir. J.G. de Gooijer;

Universiteiten waar je kan gaan studeren:

- Universität Dortmund, Dortmund in Duitsland (beschikbare beurzen: 1 voor 6 maanden);
- The University of Sheffield, Sheffield in Groot-Brittannië (beschikbare beurzen: 2 voor 9 maanden);

Informatie over deze twee programma's en de deelnemende universiteiten kan worden verkregen op woensdag van 10.00-12.00 uur in kamer 2173 of telefonisch op telefoonnummers 020-5254286 of 020-6205653, bij de student-assistent internationalisering.

Tevens kan informatie worden verkregen bij de verantwoordelijke hoogleraar voor het desbetreffende Erasmusprogramma.

STUDEREN IN DE VS

De UvA heeft verschillende uitwisselingsprogramma's met universiteiten in de VS waarbinnen UvA-

studenten (bijna alle studierichtingen) een academische jaar (bij uitzondering 1 semester) aan een Amerikaanse universiteit kunnen studeren. Basis voor deze programma's is een gesloten beurzen-systeem waardoor geen collegegeld aan de Amerikaanse universiteit betaald hoeft te worden. In sommige gevallen is room & board op de Amerikaanse campus verkrijgbaar voor een vast bedrag van fl. 8.000,- per studiejaar. De volgende programma's staan jaarlijks open voor inschrijving:

- International Student Exchange Program (ISEP). Men kan zich opgeven voor ongeveer honderd bij ISEP aangesloten universiteiten. Een overzichtslijst van deze universiteiten is verkrijgbaar bij Bureau Buitenland. Schriftelijke informatie en aanmeldingsformulieren kunnen dagelijks, tijdens kantooruren, worden opgehaald bij de balie van Bureau Buitenland.

Met vragen kan men terecht bij een van de inloop-sprekuren "Studeren in het Buitenland" van Bureau Buitenland, maandag van 14.00-16.00 uur en donderdag van 10.00-12.00 uur (mr. H. Saarloos, tel. 5254057/2373).

Sluitingsdatum aanmelding voor ISEP 1 oktober. Sluitingsdatum overige uitwisselingsprogramma's 15 januari 1992.

In alle gevallen betreft het plaatsing aan een Amerikaanse universiteit in het academisch jaar 1992/1993.

R

Train Grand Vitesse

feuilleton over de vaderlandse jeugd

De riem van de zware Pentax, die voor Pim's borst bungelde, trok striemen in zijn nek. De camera was getooid met een enorme telelens. Pim keek wijfelend naar alle knoppen en draaischijven, die gelaardeerd waren met kleurige cijfertjes. Hij stond op het dak van het pitsgebouw en had uitzicht op de start en finish van het circuit. Met bulderend lawaai schoten de opgevoerde reclamezuilen aan hem voorbij. Voor de race had Pim geen interesse, hij tuurde naar beneden waar rond de pits auto's zich klaar maakten om te starten in de volgende rit. Daar was Bouman. Hij droeg een felrood racepak waarvan de bovenkant naar beneden was gestroopt. Zijn bruinverbrande hoofd was een en al grijs terwijl zijn arm stevig om een belendende blondine was geslagen. Pim kon zien dat ze lachten. Nu snel handelen dacht Pim en trok een instructieboekje te voorschijn. Aan de hand van goedbedoelde schema's met wolkjes en zonnetjes stelde hij diafragma en sluitertijd in en bracht de camera in stelling. Pim had Bouman haarscherp in beeld toen diens hand langs het luchtige zomerjurkje naar beneden schoof. Vervolgens dook hij met zijn hoofd in haar lokken. "Flipstra kan tevreden zijn," dacht Pim glimlachend, "met deze prentjes moest wel wat alimentatie zijn los te peuteren en dus een flinke

provisie voor Flipstra Investigations." Bouman was een puissant rijke klapstoelenfabrikant en playboy. Zijn passies waren, zoals bekend uit het Stan Huygens Journaal en de landelijke boulevardbladen, hardrijden per auto, klapstoelen en Zweedse modellen. Die Scandinavisch georiënteerde promiscuïteit had Marie Bouman van der Zaa, zijn vrouw, in de armen gedreven van Flipstra's detectivebureau. Zij had besloten

het huwelijk te verbreken. Graag zou zij belastend fotomateriaal hebben om de rechter te overtuigen van de noodzaak van een ruimhartige financiële regeling. Zo hoopte ze het vrijgezellenbestaan niet geheel onbemiddeld te hoeven betreden. Flipstra had Pim belast met de zaak en hem naar de mogelijke plaats des onheils gestuurd. En daar stond hij dan in de zengende hitte over het asfalt te turen. Bouman was nog enthousiast bezig het kapsel te verwoesten van zijn laatste Zweedse slachtoffer. Pim stond op het punt enkele saillante plaatjes te schieten toen een man naast hem zijn lichaam tussen de lens en het zondige koppel manoeuvreerde. Pim brabbelde een woord van protest. De forsgebouwde man draaide zich

om en taxeerde met geringschattende blik het weinig indrukwekkende postuur van Pim. De brandende zon had een groot litteken dat over zijn wang liep fel rood gekleurd. Een verkrampte grijs ontblootte een handjevol gele tanden. Pim besloot verdere assertiviteit achterwege te laten en ging ergens anders staan. Toen hij weer over de balustrade keek stond de blondine eenzaam tegen een gestroomlijnde bolide aangeleund, haar zomerse niemandallemetje opbollend door de wind. De klapzetelcharmeur was echter uit het zicht verdwenen. "Shit, ik ben 'm kwijt", dacht Pim en besloot Bouman te gaan zoeken. Hij daalde de trap die naar het dak van pits leidde af en liep richting de paddock. Mannen in besmeurde overalls waren hier driftig glimmende carrosserien aan het poetsen en banden verwisselen onder toezien oog van de coureurs. Pim keek of hij Bouman ergens ontwaarde. Hij wou zich omdraaien toen hij een hand op zijn schouder voelde. Hij probeerde zich los te werken maar de greep verstevigde. Pim keek achterom. Twee staalblauwe ogen keken hem aan vanuit een zonnebruine schedel. Daar was Bouman dus gebleven was het enige dat Pim door het hoofd schoot toen hij de eerste dreunende kaakslag incasseerde. Pim viel achterover en kwam terecht in een plas olie, de

camera viel met een droge tik naast hem op het beton. "Ik heb je wel zien gluren, klootzak." briepte Bouman die hijgend over Pim heengebogen stond. Hij had hem stevig bij de kraag en balde zijn vuist voor een nieuw kwetsuur. "Wie heeft je gestuurd?"

"Dat is helaas vertrouwelijke informatie." lispelde Pim hees. De daaropvolgende klap deed hem van gedachte veranderen. Hij voelde bloed uit zijn neus sijpelen en besloot zich niet verder te laten blesseren. "Uw echtgenote is de opdrachtgeefster." "Als ik het niet dacht, dat vuile sekreet." Ruw rukte hij de camera van de draagriem. Hij zette een voet stevig op de borst van Pim en begon aan de camera te prutsen. Pim voelde zich bepaald oncomfortabel. Olie en bloed trok in zijn kleren en zijn kaak was gezwollen. Bouman had het rolletje gevonden en stak het in zijn zak. Hij wierp de camera hard naar de grond. Het apparaat spatte jammerlijk uiteen. "En nu jij etter, kleine miezige snuffelaar. Als ik je nog een keer zie breek ik alle botten in dat iele lijfje van je!" Hij gaf Pim nog een ferme schop in z'n zij om zijn betoog kracht bij te zetten. "En doe de groeten aan mijn vrouw", riep hij lachend en baande met stevige passen richting de pits.

raat spatte jammerlijk uiteen. "En nu jij etter, kleine miezige snuffelaar. Als ik je nog een keer zie breek ik alle botten in dat iele lijfje van je!" Hij gaf Pim nog een ferme schop in z'n zij om zijn betoog kracht bij te zetten. "En doe de groeten aan mijn vrouw", riep hij lachend en baande met stevige passen richting de pits.

Jacco Kroon

ARTHUR ANDERSEN ACCOUNTANTS TRIPLE 'A' IN BUSINESS.

Accountancy is een boeiend en afwisselend vak, zeker bij Arthur Andersen. De Arthur Andersen Autumncourse geeft Nederlandse studenten de gelegenheid om nader kennis te maken met de Arthur Andersen organisatie en haar werkwijze.

Deze driedaagse cursus richt zich speciaal op die gebieden waarin Arthur Andersen zich meent te onderscheiden van andere kantoren. De volgende thema's worden behandeld: Advieswerk (aan- en verkoop van ondernemingen, buy-outs, waardebeoordeling, business-plans), Relatie-management (presentatietechnieken) en Technologie (automatisering). Uiteraard komen ook zaken als carrièreperspectief, loopbaanplanning en selectiecriteria bij sollicitatie aan de orde.

Aanmelding staat open voor studenten bedrijfseconomie die in de laatste fase van doctoraal III zitten (administratieve organisatie) en die de postdoctorale

accountancy-opleiding gaan volgen. De Arthur Andersen Autumncourse heeft een sterk participierend karakter.

De eerste twee dagen van de Arthur Andersen Autumncourse vinden plaats in ons internationale trainingscentrum Koningshof te Veldhoven. De derde dag wordt georganiseerd op ons kantoor in Den Haag. Een bezoek aan één van onze cliënten staat tevens op het programma.

Het informatiepakket en inschrijvingsformulier kunt u opvragen bij Jelena Visser, Arthur Andersen & Co., Postbus 29743, 2502 LS Den Haag, tel. 070-342 5625. Het maximale aantal deelnemers is 25. De inschrijving sluit op 1 oktober.

**ARTHUR
ANDERSEN**
ARTHUR ANDERSEN & CO., S.C.
ACCOUNTANCY

**ARTHUR ANDERSEN AUTUMNCOURSE
VAN 6 T/M 8 NOVEMBER 1991.**

VEB
VERENIGING VAN EFFECTENBEZITTERS

AMSTERDAMSE
EFFECTENBEURS

EOE-OPTIEBEURS

NEderlandse CENTRALE VERENIGING
VAN BELEGGINGSTUDIECLUBS

Inlichtingen

Secretariaat Dag van het Aandeel
Jan van Nassastraat 9
2596 BL Den Haag
telefoon 070 - 3262051
telefax 070 - 3244449

13e DAG VAN HET AANDEEL

Op 31 oktober, 1 en 2 november 1991, wordt in het RAI-complex te Amsterdam voor het dertiende achtereenvolgende jaar de Dag van het Aandeel georganiseerd. Traditioneel is dit evenement een combinatie van congres en vakbeurs voor beleggers.

De organisatie van de Dag van het Aandeel is in handen van de Amsterdamse Effectenbeurs, de EOE-Optiebeurs, de Nederlandse Centrale Vereniging van Beleggingstudieclubs (NCVB) en de Vereniging van Effectenbezitters (VEB).

CONGRES DAG VAN HET AANDEEL

In de ochtend van donderdag 31 oktober 1991 zal het jaarlijkse congres weer worden gehouden. Toonaangevende sprekers zullen ingaan op het thema "Onderneming en Aandeelhouder". De lezingen worden gehouden in het RAI Congrescentrum te Amsterdam. Prijs f 65,- voor leden en f 85,- voor niet-leden (incl. koffie, apéritief, lunch en toegang tot de Beleggersmarkt).

BELEGGERSMARKT '91

In de aangrenzende Zuid- en Westhal van de RAI vindt gedurende alle dagen (31 oktober, 1 en 2 november) wederom de vakbeurs voor de particuliere en professionele effectenbezitter plaats. Aan deze informatiemarkt wordt onder meer deelgenomen door banken en commissionairs (leden van de Amsterdamse Effectenbeurs en EOE-Optiebeurs), ondernemingen en instellingen waarvan de aandelen/obligaties aan de beurs zijn genoteerd en fabrikanten/leveranciers van produkten en diensten voor het beheer van effectenportefeuilles.

De toegang tot de Beleggersmarkt is gratis voor deelnemers aan het congres. Wilt U uitsluitend de Beleggersmarkt bezoeken dan is de prijs f 10,-. Kaarten voor de Beleggersmarkt zijn uitsluitend aan de kassa's van de RAI verkrijgbaar.

Openingstijden:

Donderdag 09.00 - 17.00 uur
Vrijdag 09.00 - 17.00 uur
Zaterdag 10.00 - 16.00 uur

13e DAG VAN HET AANDEEL
donderdag 31 oktober, 1 en 2 november 1991, RAI Amsterdam

Speciaal aanbod voor studenten
f 20,-
Congres + Beleggersmarkt

Donderdag 31 oktober 1991. Thema: **Onderneming en aandeelhouders**

09.30 uur

Ontvangst deelnemers, koffie.

10.00 uur

Opening en inleiding
door

A. van Emden,
Voorzitter van de Dag

10.10 uur

"Een presentatie van de Internationale
Nederlanden Groep en enkele
opmerkingen over investor relations"
door

Mr. J. J. van Rijn
Voorzitter Raad van Bestuur
Internationale Nederlanden Groep

10.40 uur

"De onderschatte rol van de kleinere
aandeelhouder"
door

E. J. Nederkoorn
Voorzitter Raad van Bestuur
N.V. Koninklijke Nederlandse
Vliegtuigfabriek Fokker

11.10 uur

"Actuele marktontwikkelingen"
door

Drs. Th. A. J. Meys
Lid Raad van Bestuur
ABN AMRO Holding N.V.

11.40 uur

"De aandeelhouder/belegger en de
onderneming"
door

Mr. P. S. Zwart
Vice-voorzitter VEB en directeur GIM
Algemeen Vermogensbeheer te Eindhoven

12.10 uur

Aanbieding van het Blauwe Bord
door

Drs. W. Werner
Voorzitter Vereniging van
Effectenbezitters (VEB)

12.20 uur

Sluiting

Na afloop bezoek aan
de Beleggersmarkt.

s.v.p. onderstaande bon + cheque/girobetaalkaart opsturen aan:

SECRETARIAAT DAG VAN HET AANDEEL

ANTWOORDNUMMER 93019

2509 VB DEN HAAG

Ondergetekende wenst het Congres van de 13e Dag van het Aandeel
bij te wonen en bestelt hierbij:

Mevrouw/Mijnheer:

..... toegangskarten à f 20,- (exclusief apéritief en lunch)
voor donderdag 31 oktober

Straat:

Postcode/Plaats:

Voor het bedrag ad f
sluit in een cheque/girobetaalkaart bij.

Telefoonnr. (overdag):

(Datum)

(Handtekening)